

LA DEFENSA DE SÒCRATES

El discurs fonamental sobre la llibertat de pensament

Amb Francesc Orella i Rafel Plana

AUDITORI DEL CÈNTRIC ESPAI CULTURAL

Dissabte
20 d'abril

| 19.00h

FITXA TÈCNICA

Lectura dramatitzada

Autoria dels textos: Plató. Traducció de Joan Crexells

Intèrprets: Francesc Orella i Rafel Plana

Dramatúrgia, adaptació del text i producció: Festival Clàssics

Durada: 60 min aprox.

SINOPSI

En la *Defensa de Sòcrates*, Plató recrea el discurs que el seu mestre va pronunciar davant els jutges atenesos que el van condemnar a mort, acusat de no honorar els déus de la ciutat i corrompre els joves. Una obra clàssica que ens dona un profund coneixement de la filosofia i el pensament de Sòcrates, així com de la seva actitud davant de la mort. Plató ens ofereix una visió de l'Atenes clàssica i el seu sistema judicial, i ens acosta a la manera com Sòcrates va influir en els seus contemporanis i en la filosofia i cultura posteriors.

«Com heu estat afectats, atenesos, pels meus acusadors, no ho sé.»

Amb aquest «no ho sé» comença Sòcrates el seu discurs davant dels ciutadans atenesos que formen el tribunal que l'acabarà condemnant a mort. Se l'acusa de creure en nous déus i de corrompre els joves, càrrecs que han desencadenat aquest judici; però com ell mateix explica, les acusacions de pervertir els costums de la ciutat es remunten fins a *Els núvols*, la comèdia d'Aristòfanes on es presenta un Sòcrates penjat d'una cistella, que investiga el cel i la terra i ofereix els ensenyaments d'un sofista, i «moltes altres beneiteries de les quals jo no en sé molt ni poc». Però d'on li ve a Sòcrates aquesta fama que tant va fer riure els atenesos com els va fer executar el filòsof que deia que no sabia res? Li ve, segons ell, del fet que posseïa «una certa saviesa».

Com bé sabem gairebé dos mil cinc-cents anys després, la saviesa socràtica consisteix en saber que no sabem res. L'humil certesa de la pròpia ignorància distingia Sòcrates dels pretesament savis del seu temps: polítics, poetes, mestres, tots afirmaven saber del que parlaven, sense saber-ne res, i pocs suportaven la perplexitat a què els portava Sòcrates amb les seves preguntes. Ell marxava convençut que creure's saber el que no se sap era una ignorància pitjor que la seva, mentre als interlocutors els sorgia una altra pregunta: «No pots, Sòcrates, viure tranquil·lament i en silenci lluny de nosaltres?».

La fama que Sòcrates té entre nosaltres, la que ha perviscut més viva en la tradició, neix d'aquesta obra on Plató recrea les paraules del seu mestre durant el judici del 399 aC: els interrogatoris socràtics, l'obstinació en mostrar a cadascú la pròpia ignorància per obrir camí a la recerca del saber, i la ferma decisió de mantenir-se coherent amb si mateix fins a una mort que no és un destí temible, tot el que sabem de Sòcrates pren forma en aquest text que defensa el seu mode de vida com l'única via per a un perfeccionament constant.

«Si penseu que matant els homes impedireu que hi hagi algú que us faci retrets perquè viviu malament, no penseu pas bé. Aquesta escapada no és ni eficaç ni noble; només una n'hi ha de noble i ràpida: no tancar la boca als altres, sinó tractar un mateix d'esdevenir el millor possible.»

El final també el sabem: cadascú marxa, diu Sòcrates «jo per morir, vosaltres per viure». Però no sap dir, a tall de conclusió, qui marxa a millor sort. De fet, quina conclusió sabríem treure nosaltres de Sòcrates i de la *Defensa de Sòcrates*? Llegint i escoltant el text de Plató de nou en la seva llarga història, què afirmarem que, segur, sabem del cert?